

מתי החייב מד"ס מוציא אחרים

שוע"ר סי' ח

אדם אחר שאינו מתעטף עכשיו בציצית, אינו יכול לברך כדי לפטור את המתעטף, כיון שהוא עצמו אין צריך לברך עכשיו ברכה. ואם המתעטף הוא בור שאינו יודע לברך, יכול לברך לו אחר, אע"פ שאין צריך עכשיו לברכה זו, כיון שכל ישראל ערבים זה בזה, אם כן גם הוא צריך לברכה זו עכשיו ... וכן הדין בכל ברכות המצות.

שוע"ר סי' קסז

כג וכל זה לגדול שאינו יודע לברך, אבל **לקטנים** רשאי לברך כל ברכת הנהנין כדי לחנכן במצות, ואפילו אין חינוכם מוטל עליו, כגון שאינן מבני ביתו.

שוע"ר סי' קפו

א נשים חייבות בברכת המזון וספק הוא אם חייבות מן התורה.

ב וספק של תורה להחמיר, לענין שהן אינן מוציאות ידי חובה את האנשים החייבים מן התורה, כי שמא הן פטורות מן התורה, וכל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתן.

שוע"ר סי' קצז

ו שנים שאכלו ושבעו ונתנו לשלישי לאכול מעט שיצטרף עמהם לזימון, אם אכל כזית פת יכול לברך להם ברכת המזון, אפילו לא אכל כדי שביעה, ואינו חייב בברכת המזון מן התורה כמותם. לפי שמן התורה אף מי שלא אכל כלל יכול להוציא את מי שאכל ושבע.

שלא אמרו כל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתם, אלא במי שאינו מצווה כלל, כמו נשים במצות שאינן נוהגות בהן, אבל כל שמצוה זו נוהגת בהן, אע"פ שלא נתחייב בה עתה הוא אלא חבירו, נקרא הוא גם כן מחויב בדבר מדיון ערבות, שכל ישראל ערבים זה בזה, ועליו להציל חבירו מעון ולפטרו ממצוה שנתחייב בה.

שוע"ר סי' רעג

ו אם כבר קידש לעצמו במקום סעודתו, כיון שהוא אינו צריך לקידוש זה, אין לו לקדש לאחרים **לכתחלה**, אלא אם כן הם אינם יודעים לקדש בעצמם.

שוע"ר סי' רצו

יז ש"ץ המבדיל בבית הכנסת, אף שנתכוין לצאת ידי חובתו, וכן אחרים ששמעו ונתכוונו לצאת ידי חובתם, יכולים לחזור ולהבדיל בביתם **להוציא בני ביתם הקטנים** שלא היו בבית הכנסת. אבל הגדולים שלא היו בבית הכנסת, הואיל והם יכולים להבדיל בעצמם, אין למי שיצא כבר ידי חובתו להבדיל להם, אלא יבדילו בעצמם.

שוע"ר סי' רצז

ז מי שאינו נהנה מריח שאין לו חוש הריח, לא יברך על הבשמים כשמבדיל, אלא אם כן נתכוין **להוציא בני ביתו הקטנים** המריחים שהגיעו כבר לחינוך ברכות. אבל אינו יכול לברך בשביל גדולים המריחים, אף שאינם יודעים לברך בעצמן, לפי שברכה זו היא ברכת הנהנין, וברכת הנהנין אין מי שאינו נהנה יכול לברך בשביל מי שנהנה מטעם שנתבאר בסי' קס"ז.

רמ"א אהע"ז סי' לד

א המקדש אשה ... ויש אומרים דאחר מברך, וכן נוהגין (שלא לבייש מי שאינו יודע לברך, בית שמואל שם).

פסקי הסדור – ברכת אירוסין ונשואין

יברך על הכוס ... ישתה החתן והכלה ... ויברך שנית על הכוס ... ושותין החתן והכלה שנית.

היכל מנחם ח"ג ע' קעו

השמועה – שכאילו מנהגו כשמברך ברכות אירוסין או קידושין לטעום גם הוא. ולא כמנהג שפשט (עד כמה שידוע לי, עכ"פ) בכל מדינות אלו וגם באירופא – שרק החתן וכלה טועמים – ראה אדה"ז בסידורו ... כיון שמנהג קהלות אירופא וכו' וכאן – בפשיטות – שרק החתן וכלה טועמים ... אין לשנות המנהג שרווח הוא בתפוצותינו.